

18.

~~30000~~

~~482.~~

СОКІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА
SOKIL'SKA BIBLIOTEKA

№ 18.

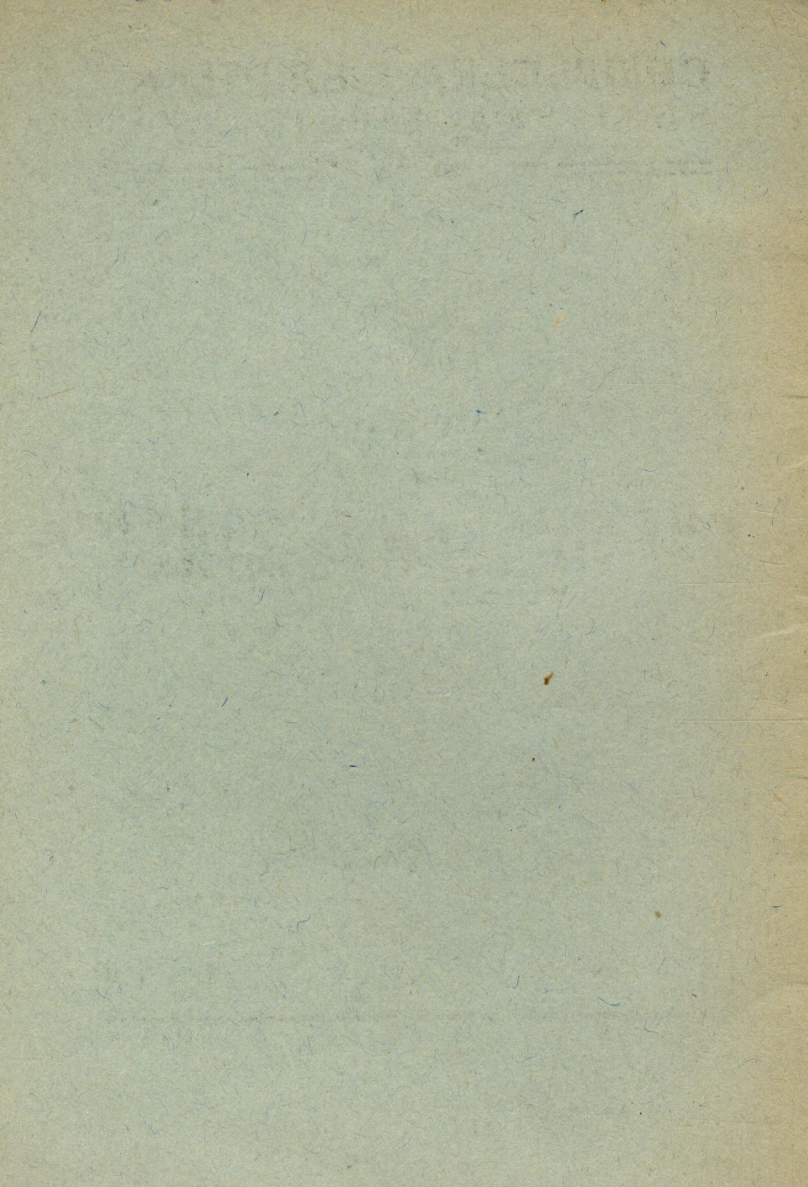
ІВАН БОБЕРСЬКИЙ

Помічення
про
АНГЛІЙСЬКИЙ ПЛАСТ

Л В О В
Л Ъ В І В

1939

ВУДАВСА СОКІЇ - БАТ'КО
ВИДАВЕЦЬ СОКІЛ - БАТЬКО

06/10

30503

СОКІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА
SOKIL'SKA BIBLIOTEKA

№ 18.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ

Помічення
про

462

АНГЛІЙСЬКИЙ ПЛАСТ

~~81428~~/18.

Л В О В
Л Ь В І В

1939

В У Д А В С А С О К І Л - В А Т К О
В И Д А В Е Ц Ь С О К І Л - Б А Т Ь К О

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

371.8

13(24c33) 201

ЛЬВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ И ~~56829~~ 252

Druk. St. Inst. w ar. lw. Tyktora, Lwów, Błacharska 9.

Друк. Ст. Інст. в ар. Ів. Тиктора, Львів, Бляхарська 9.

Промова 1928 р. у Львові перед українськими пластунами в салі Ставропігії, вул. Бляхарська, виголошена по приїзді промовця з Канади в лютні 1928, записана заходом Ст. Гайдучка скорописцем М. Трілем, поправлена бесідником в травні 1938 р. в Тржичу, Югославія. Випечатана 1938 р. на спомин тридцятьліття Пласту.

*

*

*

Дорога Пластова Громадо!

Дякую за привіт і за пластовий звіт, який тут всі почули. Хочу в моїй промові начеркнути кілька зражінь з цих країв, які мав я нагоду оглянути, щоб лишилися у вас спомини, які може придадуться, неначе зерна, щоб їх вихіснувати в роботі.

Пластовий улад розповсюджений у всіх краях, що думають поважно над вихованням свого народу. Із звітів в пресі, а також з дійсних пластових виступів мається перегляд, що заохота до цього руху трапила на надзвичайно добру почву. Слово найшло відгомін. Це слово впало 1908 р., нині маємо 1928 рік, це двадцятьліття світового пластуництва. Світ може обходити ювілей, бо улад пласту появився неначе світло, перебіг осередки всіх освічених народів, викликав відрух в думках.

Першим прозябцем до цього руху була зійна англійців проти бурів в Африці. В цій війні показала придатність молодих людей від 8 до 16 літ в розвідчій службі підчас змагань військ. Гадка про пласт виринула 1908 р., а нині стоїть вона цілком ясно перед оком народів, що основно думають про виховання, про духа, в яким молоде покоління має вирости.

Коли основник пласту Баден Повел переїздив

Канаду, була нагода бачити його між канадійською молоддю. Високий мужчина з худощавим лицем, з ясними очима, чоловік старший, але усміхнений, держиться струнко, бо кожний англієць держиться молодо. Панове і пані в пізнішій віці виглядають жваво, що відбиває цілком від вигляду старших людей на континенті. Спосіб життя, думання, поведіння впливає на це. Ціла їх метода поділення собі дня відмінна від нашої. Цей нарід думає над цим, як бути звинним духово і тілесно мимо літ. Нарід давний, розумний, який хоче гігієнічно жити, гігієнічно поступати, і що так висловлюся, гігієнічно думати і гігієнічно говорити. Все передумують, заки виконають.

Провідник, що написав книжку про пласт, писав її для свого народу. Англія є торговельний нарід, нарід моряків. Має шляхи получения з іншими народами лише на морю. Цей остров на 125.000 квадратних англійських милях простору, був би убогий, заниділий, маловартний, коли б люди, що на нім живуть, не мали змислу обнимання на власність других земель в імені своєї держави. Це умова спадщина, цей постійний неспокій, щоб мандрувати і забирати великі простори за морями. Постійна рухливість моря опанувала мозок англійців, вона ними володіє, дає їм цей великий хист, що обнимають на своїх блуканинах острови й континенти. Нема суші, щоб не мали там своєї посілості. Дивно. Це змисл, що коли не маємо чогось дома, то маємо це знайти для себе далеко, це змисл шукати, забирати посідати. Англієць агресивний, видить, що має малий островець, що мало посідає і для того будиться у ньому жадоба, постійна жадоба забрати другому під правним позором. Я сказав: під правним позором. Це є два поняття, які

протилляться собі. Дробина несправедливости під покришкою справедливости.

Щоб оборонити стан посідання, треба мати силу. Зібрана енергія спочиває, але я мушу її виладувати, щоб я не впав. Удержати є далеко трудніше, чим взяти. До удержання майна треба виробити свою власну міць. Англієць видів, що вступає в чужу загороду думок і викликає спротив. Війна з бурами була боротьба із пробудженим спротивом. Щоб виховати силу до удержання майна, треба попровадити відповідно виховання народу, це є виховання молоді. Таким вихованням хоче кермувати власне „Скавтінг“. Це неначе зразок виховання. Це певного рода закон, який хоче, щоб його члени мали свій власний небозвід засад, які неначе звізди притягають очі і вказують дорогу: говори правду, роби добрі діла, працєю невпинно, держись разом, усміхайся навіть під тягарем, жий в природі, сліди кожний слід, дивись бистро, памятай, чувай, помагай, борони!

Наше слово „пласт“ взяте з нашої минувшини; наші війська мали пластунів, що плазом підсувались під ворожі стійки, щоб приглянутись розміщенню ворожих сил. Слово добре. Висказує однак певного роду спочивання. Англійське дієслово „To scout“: „Ту скавт“ висказує рух, означає в англійській мові „слідити“, „розвідувати“, „вивідувати“. Це енергія, щоб відкрити, що потрібне. Іменник „the scout“, це той, що слідкує за чимсь: „звідун“, „розвідник“. Польське слово „Гарцерж“ не віддає душі англійського вислову. „Скавт“ — це той, що слідить, що глядить, котрого бистрі очі отворені, той, що не задрімає, той, що бачить, помічає, що вихіснує, щоб помічене перемінити в діло.

„Скавтінг“ поставив собі за задачу перетоп-

лювати духа з ціпкого, нерухомого стану в плинну, рухому, рвучу струю.

Ми, українці, не навчилися ще отворити очі на дійсність, не помічаємо життя, як слід, не беремо його поважно, хоча сумуємо. Сум не дає нам бути скавтами нашого власного життя. Про перебудову наших думок подумати, це за тяжка для нас справа, а вже за перебудовою наших думок перебудувати наше поступовання, то при нашій все зволікаючій вдачі виглядає для нас неможливе. Однак зачинаймо. Передовсім: отворім очі, не прижмурюймо їх.

Коли я приїхав до Лондону, побачив я самі поважні лица, які впадали мені в очі більше, ніж по других містах. Кожний робив у завзяттю так, якби воював, так, як ми, коли сваримось, щоб мати слушність. Той нарід має величезний досвід. Як він цей досвід зібрав, можете побачити, коли прочитаете його дивну історію. Це немилосердна історія, яка працювала над цим, як чоловік має стояти в державі, кільки держава має жадати від нього, а чого не сміє домогатись. Нам здається, що держава нічого не має одержати від нас. Обурюємось на державу, на владу, бо ніколи ми нею не вдоволені. Длячого це, розумієте дуже добре...

Англійський нарід, що думав над своїми правами і провадив багато воєн в минувшині, переводить поступові зміни, реформи себе самого. Багато гадок до устрою суспільности прийшло з Англії на сушу. Коли вибухла французька революція, то сталося це на підставі англійських думок. Переворот в Англії висловлювався в різний спосіб. Улад „Скавтінг“-у є шляхом дальшого думання над собою і доповнювання подробиць над вихованням народу, його сили, щоб придержати і дальше брати. Це виховання людей, які не бояться того, що суспільність

від них вимагає. Ми все боїмось обов'язку, ми все не хочемо сповнити чогось, криємось, викручуємось, а хотілиб щось значити. Дивний спротив поглядів. Ми скоро протестуємо, навіть тоді, коли домагання виходять на нашу користь. „Скавтінг” має в англійським народі вишколити оборонця власности народу. Це великі слова: „Правдивий оборонець майна народу”. Цей оборонець не потребує бути доконче вояксм. Чи лише вояк боронить майно народу? Чи промисловець його не боронить? А купець? А банковець? А ремісник? А цей, що замітає вулиці, щоб ними ходили купці, вояки, ремісники? А робітник? Пласт працює у всіх частях Бритійської Імперії, щоб викликати в молоді правдиву сцінку дійсности, щоб вихіснувати помічену дійсність для свого товариства, для свого краю, для цілого народу. Кожний громадянин мусить бути на своїм місці добрим „скавтом”. Від рільника до короля. „Скавт” — це інформатор, що інформує про небезпеку і про хосен народу. Англійці кладуть якнайбільшу вагу на збирання і подавання інформацій вчас. Від інформацій залежить прецінь кожне слідуюче рішення, що треба зробити в купецтві, в промислі, в політиці, на війні. У нас, українців, рільників, інформаційний змисл дуже мало розвинений. І тут лежить джерело численних невдач у ріжних напружах.

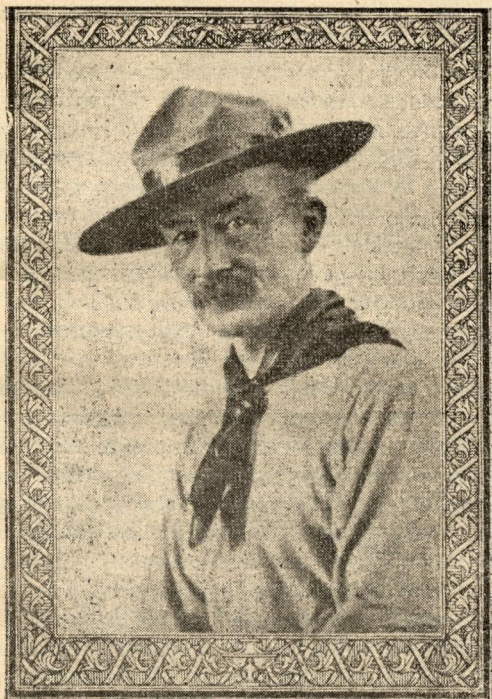
Я маю щось забрати; щоб забрати, мушу піти, щоб піти, мушу мати дорогу; щоб знайти дорогу, мушу слідити і знайти, не смію заблудити, маю дійти до ціли, а що найважніше у відповідний час. Не смію спізнитись. Я маю дійти до ціли, значить я маю мати успіх. Щоб осягнути його, мушу напружити всі мої сили. Щоб чоловіка до цього виховати, то треба

зачати від молодого. Молодого медведя вчать гуляти.

Щоб молодого зацікавити, треба йому піддати щось, що ділає на його уяву: „Вийди на гору! О годині 7-мій маєш вийти на верх, застромити там прапор, на 9-ту маєш вернутися”. Це є осягання, усунення всякої перепони, виконання. Ось власне це є, чого ми не вміємо: виконання, усунення всякої завади вчас. Не можна потапати в повільности, як камінь в болоті, але треба на добрий час дістатись до ціли. Напружити треба всі сили і не видумувати вимівок.

Англійська молодь займається всім цим, що змагає до мети і до успіху. Найкраще діло є діло зроблене, а не говорене. Ми цього ще не розуміємо, а маємо зрозуміти. Ми радо говоримо, „балакаєм”, але діло мимо слів не зроблене. Опісля навіть не пригадуєм, не пояснюєм, длячого ми нічого не виконали. Безвстидно обріхуєм себе самих, а нам здається, що других. А других вільно обріхувати... Так нам здається.

„Скавтінг” — це будова цілої душі, світогляду, робота над характером молодого чоловіка, що є мармором, точніше: є ще грудю мармара, яка має набрати черт. Улад уживає способів виховання, які молодь любить, молодь мужеська і жіноча. Спосіб не сміє нудити, має зацікавити, приманути, ділати на уяву, викликувати дійсну охоту, добру волю, завзяття, витривалість, напрям зачіпно-оборонний. Життя серед природи в таборі, далеко від так званої культури, десь в лісах, над рікою або озером, але в товаристві, яке вимагає ладу, праці, обовязків — запалити огонь, зварити їсти, спати в шатрі, стояти на стійці, знати стежки, дерева, родини, птахи, звірі, звізди на небі, плавати, веслувати будувати кладку через ріку, на походах пізна-

БАДЕН ПОВЕЛ

вати свій власний край, знати його теперішній стан, уміти пізнавати дійсність.

Пластовий улад в Канаді значний. Канада це земля стара, як ціла земська куля; посідали її індіани й ескімоси. Тепер посідають її англійці. Пішли і забрали. Число індіан й ескімосів понад 100.000, число цілого населення від яких 52 народів числить понад десять мільйонів людей, хоч Канада мало що менша від Європи, де живе 500 мільйонів людей. Я мав нагоду придивлятися пластунам в місті Вінніпезі, що лежить по середині Канади, а числить около 200.000 мешканців. Пластуни відбувають час до часу свої сходи, звані, як знаєте, „джемборі“ на отвертім полі, або в великій салі. Саля великанських розмірів, амфітеатр, призначений властиво на стрічі в гаківці на леді. Виступало 7.000 молоді. Молодших в чорнявих одностроях і шапках з дашком була половина. Друга половина старших в оливкових одностроях і крисанях. Відзнаки значі вам з підручника Баден Повла. (Український підручник написав д-р Олександр Тисовський. Видав його 1912 р., чотири роки по першім англійським підручнику Баден Повла. Це був перший підручник, котрий вказував шлях). Отже, джемборі, можнаб сказати по українськи „вирій“, відбувалося в амфітеатрі. Саля з величезними луками, з котрих звисають круглі електричні лампи. Публика пливе ріками. Несе гроші за вступи до кас. Гроші на пластову ціль.

Найкраща, наймогутніша хвиля, то прохід всіх. Йдуть відділи в кашкетиках. Це „Вовки“, „Лиси“, „Коти“, „Ласиці“; напереді несуть дручок, а на дручку голова звіра, після котрого називаються, під звіром число. Вони не йшли, але вбігали. Мусять так довго бігти, доки всі не вбігнуть. Як господиня

робить пампушки в круглій мисці, розтирає цукор, мішає скоро, довкола, довкола, довкола, кінчить і стає, так вони бігли і бігли довкола круглої величезної салі, нагло задержались і сіли. Величезне вражіння руху і задержки. Коли сіли кругом, тепер входили пластуни в крисанях. Уставляються до вправ у заздалегідь визначеному порядку. Простір ділять на три часті, яких двадцять пар робить огонь. Одним вдається, другим ні, інші відділи виконують щось іншого. Д-р Тисовський має слушність, коли сказав, що можемо їх перегнати. Булоб добре, колиб ми досягнули їх в пляновості і основності і уникнули небезпеки стати пластунами з чоколяди.

На цій стороні вже варять і їдять, по другій стороні будують неначе для розривки вежі, при кінці будують висячий міст впоперек цілої салі. Розпинають линви, закладають поперечки, дають поруча. Робота йде скоро. Вже йдуть мостом, один за другим. Виступають пластуни переодягнені, щоб розвеселити видців. Віл і осел роблять собі взаємно збитки. Англійська публіка хоче це мати. Громи бють, дощ паде і вихор віє. Король Лір йде степом і каже: „Я зійшов з ума, бо вигнали мене з дому мої власні діти“. Приступає до нього слуга, що йшов з ним і жартує собі з нього. Англієць не дається піврати великій радості і великому болеві. Високу хвилю чувства перетинає якимсь звичайним рухом, або словом, так що відразу тверезіє. Не дається ошоломлювати великим почуванням, хоче бути математиком і панувати над собою. Коли мав би вийти з рівноваги, старається вернути до неї. В англо-саксонській драмі бачимо, що найтрагічніша сцена, яка неначе воздушна труба, пориває особи вгору, не кінчиться рухом в безконечний простір. Якась

особа з веселими словами виступає на сцену і своїм буденним поведінням спроваджує видців назад на землю.

По веселій точці наступають поззжні точки. Скажім на цім місці, хлопці ловлять лясгом. Це велика штука. Я бачив, що половина зловила, а половина ні. Треба зловити людей, що стоять, або таких, що йдуть, а також таких, що перебігають, одного, двох, трьох, чотирьох, разом. На другім боці ставляють пластуни перешкоди, плсти, поручча, паркани, щоб їх поконати. Тут треба перелізти, тут проховзнутись сподом, там перекотитись. Знову приходять веселі точки, щоб повагу вирівнати сміхом. Закінчує поклін прапорові. Це не жарт, щоб сміятись, це водограй почування до держави.

Всі наступають в ряди: „Лосі“, „Бобри“, „Коти“, „Вовки“, опісля відділи пластунів. Напереді провідник, верховий пластун, за ним пластова рада. Я бачив, як виступило 4 мужчин і 3 жінки. Один з пластунів підтягає линовкою державний прапор, на яким сині, червоні, білі чертки протинаються посередині. Всі клячуть на праве коліно, підносять ліве рамя і співають першу стрічку гимну. Це захоплює всіх присутніх. Орхестра грає похід. Я був на пробах до такого виступу. Відбулись дві проби по три години. На пробах всьо виглядало для мене краще, бо природно, з ріжними промахами, повільніше, коли на самім „джемборі“ це йшло вже скоро, вивчено. Точність публики великанська. Три чверти на сему на салі нема майже нікого. За послідних 15 мінут саля повна, о 7-ій всі видці на своїх місцях. Це для нас нечуване. Зараз видно, з ким мається до діла. По виступі йдуть пластуни відділами до своїх частей міста і розходяться до мів.

Між цими відділами є і жіночі відділи, які виступають з різними вправами. Там школи співвиштовні, лучать школярів і школярок від найнижчої школи до університету. Коли дівчата і хлопці виховуються разом вже від наймолодших літ, як сестри і браття дома, тоді нема такого дрібничкового способу в поведенню, як у нас, де спосіб виховання цілком інший. Англьосаксонський світ відмінний на всіх точках. Не маємо нагоди це помічати, ми стрічаємо головно німецькі і французькі зразки. В Канаді керму життя переняли англійці і бачимо, що від мови аж до будови домів ріжняться вони від народів європейської суші. Вони мають свій англійський стиль думання, поведення, будовання, а спосіб виховання має свій напрям. Жіноцтво має більші права, чим в Європі. На це впливає в Канаді також сусідна Америка. Через поширювання прав жіноцтва підноситься права слабшого. Сильніший ніжніє, слабший стає сильніший в своїм поведенню і в своїх правах. Вже школа підчеркує це і виховує шляхотнішу душевність.

Прошу, малий примір. Біля одної школи, де є іластовий улад, грають дівчата ставку, бейзбол, найбільш улюблену гру в Канаді й Америці. Гра властиво мужеська, бо в підбиванню твердого мяча палкою є щось рубашного. Це мене разило дещо. Гра йшла на шкільнім подвір'ю, обгородженім дротяним плотом. До видців, які назбирались на вулиці, належала звичайна вулична публіка. Я прилучився до цієї публіки також, що складалась з малих і великих. У нас вони робилиб образливі замітки на адресу дівчат, а там помагали окликама до гри. Вулична збирачина і школярки доповнювались при грі в ставку. Не чути було ані одного насмішливого слова. Для мене це було чудне. Питався я, що це

може бути. Пояснено мені, що це звичайна поява, бо всі разом виховуються і там все пригадується в школі, що маєш панувати над собою і шанувати жіноцтво.

Пластунки, що виступають на пластовім пописі, пописуються ходженням коло хорих і ранених. Ставляють намети й огорожі. Мають много своїх питомих точок. Одіті в спіднички, краска така сама як у хлопців. На „джемборі“ виступають різні народности. Виступали жидівський, німецький, польський відділ. Громадянство цікавиться молоддю і пластом, воно заможне, має гроші, бо відпали зидатки на військо, яке в Європі забирає майже половину податків. В Канаді існують дуже малі відділи війська добровольців, бранки нема. В Англії так само, там головною силою є маринарка. Англійська суспільність привикла до добровільних датків на різні ціли. Спосіб збирання датків незвичайно вправлений. Публика дістає друки, де представлена ціль збірки, нераз з великим числом образців з роботи якогось уладу, н. п. пласту. Часом одержують громадяни малу брошуру, де ясно виложена ціль збірки і спосіб пересилання гроша, часом лише картку і спис потрібних річей, які треба закупити для товариства. Шпиталі опираються головно на приватній щедрости багатих і менше багатих.

Велику частину громадянської праці виконує жіноцтво, бо воно дома менше пряче і менше варить. Господиня, яка варить обід, дістає зі skleпу консерви, яких там можна купити різні роди. Замова до skleпу йде телефоном, зі skleпу приносять все, що потрібне. Дванадцять мінут до обіду розкручує господиня газ, або електрику і розгріває консерви в протягу вісьмох мінут. За цей час може накрити стіл. Народною зупою є там томатова зу-

па, яку дістається також як консерву в бляшаній пушці. В великім чайнику варять чай в цей спосіб, що сиплять відразу чай до киплячої води. У нас варять осібно окріп до чаю, осібно чаєвий натяг. В Канаді люблять сильний, майже чорний чай. До чаю уживають сухарці, куплені в склепі, або грінки з хліба, припікані на електричній кухонці. Важною народною стравою є фасоля, якої ми дещо уникаємо. Це здається дрібниці, але що залежить від цих дрібниць? Пані дому виготовлення обіду обмежила на, скажім, 20 мінут. Це ощадність в часі і в роботі.

Тепер приходить страшно. Коли родина по обіді, тарелі миють хлопці. Коли при товариських сходинах пані приготували їду, по їдженню миють тарелі панове. Прошу поглянути, чи котрийсь з слухачів не впав з крісла і не вмлів. Прошу відратувати.

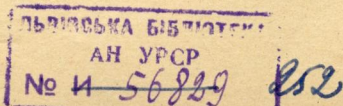
Це ніби дрібниці, але всни рішають про час господині. У нас мусить вона варити три години, а годину мити. Значить цілий день вичерпаний кухнею. Господиня тоді миє, коли не має синів, а муж спішиться. Ці дрібниці, які складаються на мільйони годин, роблять, що вона має більше свобідного часу і може зайняти громадянськими справами. На віча громадські, виборчі, церковні, приходить багато женщин і залюбки забирають голос. У нас також забирають голос, але до суперечки, рідко коли додатно, радше відемно. Сварка і нагана зведені там до мінімальности. В родині є мало сварки, бо така вдача цих людей. Пощо сваритись, коли склянка вже збита, або коли ключ вже згубився? У нас цілий день перевертають, шукають, кричать, хто винен. Вкінці кличуть слюсара, якому небезпечно прийти. В бюрі ніхто не сварить, не бє дверима. Це для нас непонятне. Коли нагана приходить, то в такій формі, що питають: „Як це є? Як ти це думав?“

Зпочатку ти нічого не розумієш, зачинаєш пояснювати і договоришся сам, що ти зле думав. Я пояснив, а він каже: „Справа ясна, дякую“. Мені дійсно розяснилось, що не виконав річи так, як треба. Потім я навчився також ганити другого по англійськи. Так і дома. Коли хтось зачинає голосніше говорити, то кажуть: „Чого ти роздразнюєшся?“ При розвазі над якоюсь справою ми легко подразнюємося і горячимося. Англійці говорять і переконуються так, неначеб ви чули одностайний, рівномірний, безпристрасний туркіт машинових моторів. На одній університетській дебаті між академіками мав я дійсно вражіння говорячих машин, що не підносять ніде голосу, але рівномірно і невмолимо переробляють сирівець на потрібний людям предмет. Англійці мають однак великий змисл для гумору і дотепу. Люблять розповідання дотепів і жартів, що палахкотять, як запалений сірник і гаснуть скоро. Поважні річи люблять переплітати веселими подробицями. Говорять поважно про державу, але згадають щось дрібного, якусь тріску, чи гузик. Навіть поважну промову люблять зачинати якимсь жартом.

Власне ддятого, що пані дому має більше часу, можуть жінки ходити на різні зібрання, цікавитись громадянськими питаннями; збирати датки. Вміють дійти до всяких людей. Знана є невідчепність жіноцтва, коли ходить їм, щоб поставили на своїм. Це неначе каплі води, що жолоблять скалу. Вони там є майстрами в організації. Це велика поміч також в пласті, ддятого я до цього навязав. Мужчини не гніваються за це. Так воно є. Тут нема криків. Мужчина варить нераз снідання, а жінка в ліжку ще. Мужчина подає снідання, йде і лишає жінку в постелі, але коли мужчина кандидує на посла, його жінка помагає в агітації за його вибором, йде

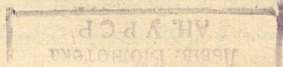
поміж виборців, помагає йому опісля в громадянській роботі.

Таких подробиць було б ще багато. Умова рівновага дозволяє англійцям виконувати працю спокійно, без непотрібного гамору, без ненависти і пересердя. Не люблять лайливих сцен, уміють не заздростити. Це є вислідом переводження ріжних змагань від гри бриджа аж до боксу. Привикли і знають, що хтось мусить перемогти, а хтось другий перепастися і вишколені до цього від першої молодости, що побіджений подає руку побідникові і вискажує йому признання та желання до осягненої над ним побіди. Невибраний кандидат на прем'єра держави складає желання свому суперникові, який вийшов при виборах. Такий примір ділає згори до найдальших низин громадянства. Побіджений поважає побідника і подивляє його, бо ж і він сам міг стати побідником і йому також потрібна прихильність свого соперника. Це велика виховна черта, яка підтинає хабаззя заздрости і ненависти. А серед нас, українців, виростає це хабаззя буйно. Тому вдалась пшениця, а тамтому ні. Тамтой ліпше волочив, але другий не хоче цього признати і заздрить, ворогує, клене. Англієць мів до діла не лише з пшеницею і мав нагоду вишколитись в конечности, що треба другому признати побіду, коли він її осягнув. Це — розуміється — люди такі самі, як ми і мають такі самі нориви, як ми, лише стараються панувати над ними і навчитись вже дійсно володіти собою. Редактор в часописі дає відповіді на ріжні питання. В часописі є стовпець, де редакція дає відповіді на ріжні справи родинні, супружжі, товариські, домашні. В цей спосіб публіка вчиться, як має заховуватись в родині, в товаристві, на забаві,

при їді, на вечерницях, на зборах, на прогуляках. Це нарід, якому варта придивитись.

Дякую за увагу, з якою Пластове Товариство вислухало мої замітки. Пластова робота є відблеском енергії англійців та їх розуму. Пластовий улад утворений для молоді. Молодь такого уладу перше не мала, який би так підходив під її смак. Молодь просто господарить собою. Англійці виховують молодь в цей спосіб, що уважають її за старших. Коли приходить малий хлопець до кімнати, де є гість, то не викидають його, як у нас: „Йди до кухні!“, або „Йди на город!“, але він сідає так, начеб йому це належалось. Він має 5 або 6 літ і прислухується розмові старших. Потім йому вкучиться і він сам з власної волі виходить. Вибігає з кімнати, але не забув сказати: „Гуд бай“. Я також кажу вам тепер: „Гуд бай“.

Y

18к.
0,54 коп
—————
(1986)

PL 252 Y

18. 30586
~~462.~~
СОКІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКА
SOKIL'SKA BIBLIOTEKA
№ 18.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ

Помічення
про
АНГЛІЙСЬКИЙ ПЛАСТ

L W O W
Л Ъ В І В

1939

WYDAWCA SOKIŁ - BATAKO
ВИДАВЕЦЬ СОКІЛ - БАТЬКО

12